9036 - Teravih namazının rekat sayısı

Soru

Bu soruyu daha önce de sormuştum fakat cevaptan istifade edememiştim. Bu sefer faydalanmayı umuyorum. Soru teravih ile ilgili 11 rekat mı yoksa 20 rekat mı? Sünnet 11 rekat diyor ve Şeyh Elbani'de kitabında 11 rekat diyor. Bazı insanlar 11 rekat kıldıran mescidlere gidiyorlar, bazıları ise 20 rekat kıldıran mescidlere gidiyor. Bu mesele Amerika'da çok hassas bir konu haline geldi. Şöyle ki 11 rekat kılanlar 20 rekat kılanları kınamaya başladılar ve fitne çıkmaya başladı. Ayrıca Mescid-i Haram'da dahi 20 rekat kılınıyor.

Ne için Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi'de kılınan namaz sünnetten farklı. Ve ne için Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi'de 20 rekat kılınmakta?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

ilim ehli arasındaki içtihadi konularda meydana gelen farklılıktan dolayı Müslümanlar arasında ayrışma ve fitneye sebep olacak davranmanın doğru olduğunu düşünmüyoruz.

Şeyh İbn Üseymin, imam ile 10 rekat kıldıktan sonra oturup teravihi tamamlamadan vitri bekleyen kişi hakkında şöyle demiştir: Açık fikirli olan İslam Ümmetinde ihtilafa götürecek konularda ayrışma yaşandığını görmek bizi çok üzmektedir. Ayrıca bu ihtilaflar kalplerin ayrılmasına sebep olmaktadır. İhtilaf bu ümmette, sahabe döneminde dahi mevcuttu. Fakat ihtilaflarına rağmen kalpleri bir aradaydı. Bu sebeple gençlere ve sorumluluk sahibi Müslümanlara düşen tek el ve tek bir görünüşte olmalarıdır. Çünkü Müslümanların kendilerine musibet gelmesini bekleyen düşmanları bulunmaktadır.'' Şerhul Mumti 225/4

Bu meselede iki grupta aşırıya gitmiştir. Birincisi 11 rekatın üstünde kılanları kınamış ve bidatçılıkla suçlamıştır. İkinci grup ise 11 rekat kılanları kınamış ve onlar icmaya muhalefet

ettiklerini iddia etmişlerdir.

Burada Şeyh İbn Üseymin'in yönlendirmesine kulak verelim:

''Biz diyoruz ki burada aşırıya gitmemiz bize yakışmaz. Çünkü bazı insanlar sünnetteki sayının gerekliliği konusunda aşırıya gidiyor ve diyor ki: Sünnette gelen sayının üstüne çıkmak caiz değildir. Ve şiddetli bir şekilde reddederek kim böyle yaparsa asi ve günahkar olmuştur diyor.

Şüphe yok ki bu yanlıştır. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem gece namazından sorulmuş o da ikişer ikişer demiş herhangi bir sayı ile sınırlamamışken nasıl günahkar, isyankar olur. Açıktır ki gece namazını soran kişi sayıyı bilmiyordu. Çünkü keyfiyyetini bilmeyen kişinin sayısını bilmemesi bab-ı evladandır. Ayrıca soran kişi Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem hizmetçilik yapan birisi de değildir ki evinin içinde olanı bilsin diyelim. Rasulullah'ın namazın keyfiyetini açıklayıp sayısını sınırlamamasından anlaşılıyor ki bu konuda genişlik vardır ve kişi yüz rekat namaz kılıp bir rekat ile vitri tamamlayabilir.

Rasulullah'ın ''Benim namaz kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılın'' sözüne gelince, bu hadis umumi anlamda değildir. Bu sebeple kişiye vitri bir kere 5, bir kere 7, bir kere de 9 rekat kılmak vacip değildir. Eğer umumi anlamda alırsak vitri 5, 7, veya 9 kılmamız vacip olur dememiz gerekir. ''Beni nasıl namaz kılarken görmüş iseniz öyle namaz kılın'' hadisinden asıl amaç ise nasıl olduğudur, nasların sınırlamadıkları hariç sayı önem teşkil etmemektedir.

Burada her insanın yapması gereken genişlik verilmiş bir konuda insanlara zorluk çıkartmamaktır. Hatta bu konuda insanlara zorluk çıkaran, 11 rekattan fazla kılan imamları bidat ile suçlayan kardeşler görmeye başladık. Bu kardeşler, Rasulullah'ın ''kim imam ile birlikte namazını bitirene kadar kılarsa ona gece namazı sevabı yazılır'' (Tirmizi) sözündeki ecri kaçırmış olur. Hatta 11 rekat kılıp oturduklarında saf kesiliyor ve bazen konuştuklarında da namaz kılanların kafalarını karıştırıyorlar.

Bizim, onların hayır istediklerinden ve müçtehid olduklarından şüphemiz yok. Ancak her müçtehid isabet etmiş değildir.

İkinci taraf ise bunların tersine 11 rekat kılanları inkar edip diyorlar ki: ''İcmanın dışına çıktınız!. Allah-u Teala diyor ki: ''Doğru yol kendisine apaçık belli olduktan sonra, peygamberden ayrılıp, inananların yolundan başkasına uyan kimseyi, döndüğü yöne döndürür ve onu cehenneme sokarız. Orası ne kötü bir dönüş yeridir.'' Nisa 115.

Senden öncekilerin hepsi yalnızca 23 rekat diye biliyorlardı.'' Sonra eleştiride daha da aşırıya gidiyorlar. Aynı şekilde bu da bir yanlıştır.'' El-Şerhul Mumetti 4/73-74

Teravihin 8 rekattan fazla olmayacağını söyleyenlerin delilleri, Ebu Seleme İbn Abdurrahman hadisidir. Birgün Hz.Aişe'ye (r.anha) sormuş : ''Rasulullah'ın (sas) Ramazan'da namazı nasıldı?'' Hz. Aişe'de dedi ki: ''Ne Ramazan'da ne de başka bir zaman 11 rekatı aşmazdı. Önce dört rekat kılardı ki güzelliğini ve uzunluğunu sorma. Sonra bir dört rekat daha kılardı ki onun da güzelliğini uzunluğunu sorma. Sonra üç rekat kılardı. Dedim ki vitri kılmadan mı uyuyacaksın? Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: ''Benim gözlerim uyur ancak kalbim uyumaz.'' Buhari 1909, Müslim 738

Bir grup bu hadis hakkında şöyle derler: ''Bu hadis Rasulullah'ın, Ramazan'da da gece de bu 11 rekat namaza devam ettiğine delalet eder.

Alimler bu istidlale şu şekilde karşılık vermişlerdir; bu Rasulullah'ın fillerindendir, fiil ise vucüba delalet etmez.

İbn Ömer hadisi ne teravihte ne de gece namazında bir sayı sınırlaması olmadığının açık delillerindendir. Bir adam Rasulullah'a gece namazıyla ilgili soru sormuş ve Rasulullah'da şöyle demiştir: ''Gece namazı ikişer ikişer kılınır. Sabah namazının vaktinin girmesinden endişe edersen, vitir namazını bir rekat olarak kıl." Buhari 946 Müslim 749

Eğer mezheblerin muteber alimlerine bakılırsa bu konuda genişlik olduğu ortaya çıkar. Ve 11 rekattan fazla kılmanın hiç bir sorun olmayacağı da ortaya çıkar.

Hanefi alimlerinden İmam Serahsi demiştir ki: '' Teravih Hanefi mezhebinde 20 rekattır.'' Mebsut 2/145

İbn Kudame demiştir ki: ''İmam Ahmed'e göre muhtar olan görüş 20 rekat olduğudur. Sevri, Ebu Hanife ve Şafii de böyle söylemişlerdir. İmam Malik 36 rekat olduğunu söylemiştir.'' Muğni 1/457

İmam Nevevi demiştir ki: ''Teravih namazı alimlerin icması ile sünnettir ve Şafii mezhebine göre de 10 selam ile 20 rekattır. Cemaat ile kılındığı gibi tek olarak da kılınması caizdir.'' Mecmu 4/31

İşte bunlar teravih namazının rekat sayısı hakkında 4 mezhep imamlarının görüşleri. Ve hepsi de 11 rekattan fazla olduğunu söylemişlerdir. Belki de onların 11 rekattan fazladır demelerinin sebepleri şunlardır;

1-Onlar Hz. Aişe hadisinini sayı kısıtlamasını gerektirmediği düşünmüşlerdir,

2-Selefin çoğunluğundan 11 rekattan fazla olduğu varid olmuştur, (Muğni 2/604, Mecmu 4/32 kısımlara bakılabilir.)

3- Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem 11 rekat kılıyordu ve bu rekatları o kadar uzatıyordu ki neredeyse gecenin hepsini kapsayacaktı. Hatta bir keresinde Rasulullah ashaba teravih namazı kıldırıyordu ve fecrin doğmasından kısa bir zaman önce namazı bitirdi ve sahabe sahuru kaçırmaktan endişe duydu. Sahabe Rasulullah'ın arkasında namazı seviyordu ve onlara uzun gelmiyordu. Alimler imamın namazı bu kadar uzattığı takdirde Müslümanlara zorluk vereceğini belki de nefret etmelerine yol açacağını düşünmüşlerdir. Bu sebeple imamın kıraati kısaltıp rekat sayısını çoğaltmasının doğru olacağını düşünmüşlerdir.

Velhasıl, kim sünnette geldiği şekilde 11 rekat kılarsa güzel yapmış ve sünnet ecri almış olur. Kim de kıraati hafifletip rekat sayılarını çoğaltırsa yine güzel yapmış olur. Bu iki durumdan herhangi birisini yapana karşı çıkılmaz.

Şeyhul İslam İbn Teymiye demiştir:

Kişi; teravihi Ebu Hanife, Şafii ve Ahmed'in mezhebi üzere 20 rekat kılarsa veya İmam Malik'in mezhebi gibi 36 veya 13 veya 11 kılarsa güzel yapmış olur. Burada rekatların artması eksilmesi kıraatin uzayıp kısalmasına göre değişir.'' İhtiyarat 64

Suyuti şöyle dedi:

''Teravih hakkında gelen sahih ve hasen hadisler yalnızca teravihin emri ve adet tayin etmeksizin teşvik için gelmiştir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in 20 rekat kıldığı sabit olmamıştır. Yalnızca gecelerde rekat sayısının zikredilmediği namazlar kılmıştır. Sonra dördüncü gece Müslümanlara farz kılınıp onların da yapamayacağından korkup ertelemiştir. İbn Hacer El-Heysemi demiştir ki ''Rasulullah'ın teravihi 20 rekat kıldığı sahih değildir. 20 rekat kıldığı hakkındaki rivayet çok zayıftır.'' Fıkıh Ansiklopedisi 27/142-145

Soru soran kardeşim, bunlardan sonra 20 rekat kılınmasına şaşırma çünkü nesiller önce de imamlar böyle yapmıştır ve hepsinde hayır vardır.

En iyisini Allah bilir.